

Grundläggande granskning Regionala utvecklingsnämnden

Region Norrbotten

Mars 2021

Jenny Engelmark
Erik Jansen
Ida Pelli
Jonathan Melkko

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Styrelsen, nämnderna och beredningarna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelsen. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har regionala utvecklingsnämndens (RUN) förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (Nr 2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (Nr 3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2020.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2020. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Regionala utvecklingsnämnden antog, 2019-09-30 § 90 sin verksamhetsplan 2020-2022.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	I verksamhetsplanen ingår även budget för nämnden. Budgeten uppgår för 2020 till 312 mnkr
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	I nämndens plan framgår totalt 7 strategiska mål inom tre av de övergripande perspektiven (exkl. det ekonomiska perspektivet)
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Utöver antagen budget finns det fyra strategiska mål inom det ekonomiska perspektivet.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	De strategiska målen innehåller en eller flera framgångsfaktorer som i sin tur följs upp av styrmått.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor	Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för verksamhetens rapportering till nämnden?	Grön <i>Plan för uppföljning av regionala utvecklingsnämndens plan, 2020-02-25, finns upprättad.</i>
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Grön Rapportering vid delårsrapport per april & augusti innehåller måluppfyllelse av de strategiska målen samt nämndens ekonomiska resultat under perioden (jan-apr, jan-aug).
	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul Av årsredovisningen framgår att målen för verksamheten delvis uppnås under året. Vid uppföljning av delårsrapporter kan vi inte se att nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder specifikt kopplat till måluppfyllelse för verksamheten. Nämnden har följt upp hur pandemin har påverkat verksamheten samt fattat beslut i syfte att minska effekterna av pandemin.
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul Av årsredovisningen framgår att målen för ekonomin delvis uppnås under året. Vid uppföljning av delårsrapporter kan vi inte se att nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder specifikt kopplat till måluppfyllelse för ekonomin.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Enligt årsredovisningen gör nämnden följande bedömningen av de strategiska målen för helåret: <ul style="list-style-type: none">• Delvis uppfyllda = 7 st
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Gul	Enligt årsredovisningen gör nämnden följande resultat för helår: <ul style="list-style-type: none">• Resultat mot budget = -7 mnkr Vi noterar att underskottet härleds till kollektivtrafikmyndighetens underskott. Vidare görs följande prognos för de strategiska målen vid delårsrapporten per augusti för helåret: <ul style="list-style-type: none">• Uppfylld = 1• Delvis uppfylld = 3

Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
6. Riskanalys	a) Har riskanalys utförts i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grå	I <i>Regler för intern kontroll</i> , 2018-08-21, framgår riktlinjer för riskanalys, dock inte vad som gäller för nämndernas arbete. Nämnden har genomfört en riskanalys.
	b) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Grön	Riskbedömning framgår för de strategiska målen. Vi har tagit del av riskanalys för området de strategiska målen samt områdena Lagar, riktlinjer, rapportering, verkställighet och etik.
7. Plan för intern kontroll	a) Har plan upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grå	Det saknas direktiv för året om nämndernas arbete med internkontrollplan. Plan finns dock upprättad.
	b) Har nämnden antagit plan för innevarande år?	Grön	Nämnden har antagit en egen internkontrollplan, till skillnad från föregående år då nämndens interna kontroll ingick i den regionövergripande planen.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Gul	Planen innehåller ett riskområde (rapportering projekt) inom området Lagar, riktlinjer, rapportering, verkställighet och etik. Vi kan inte verifiera att nämnden har riskbedömt samtliga av sina verksamhetsområden.

Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
8. Rapportering	a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering av internkontroll till nämnden?	Grön	I internkontrollplanen framgår direktiv för rapportering av internkontroll till nämnden.
	b) Sker rapportering av internkontroll till nämnden enligt direktiv?	Röd	Av protokoll framgår inte att rapportering av interkontroll har skett.
	c) Fokuserar rapportering av internkontroll på resultat och analys?	Grå	Då uppföljning inte är genomförd enligt direktiv kan frågan inte bedömas.
	d) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering av internkontroll?	Grå	Då uppföljning inte är genomförd enligt direktiv kan frågan inte bedömas.
	e) Sker rapportering av internkontroll till styrelse/fullmäktige i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grå	Kontrollmålet kan inte bedömas då vi inte har identifierat direktiv för rapportering av intern kontroll till fullmäktige.

Granskningsiakttagelser

Verksamhetsplan och budget

1. Verksamhetsplan

a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?

Iakttagelser

Regionala utvecklingsnämndens plan 2020-2022 antogs 2019-09-30 och bygger på regionfullmäktiges strategiska plan för samma tidsperiod. I Strategisk plan 2020-2022 framgår vision, styrning, planeringsförutsättningar och strategisk inriktning för kommande år. I planen konkretiseras strategiska mål inom fem olika perspektiv; Samhälle, Medborgare, Verksamhet, Medarbetare och Ekonomi. Styrelsen och nämnderna konkretiserar strategiska målen med framgångsfaktorer och styrmått i respektive plan. Regionfullmäktige har fördelat uppdrag och mål i den strategiska planen på styrelsen och nämnderna.

Regionala utvecklingsnämndens plan tydliggör nämndens uppdrag och målsättningar som ska bidra till att de övergripande strategiska målen uppnås. Planen beskriver också strategiska mål utifrån de fem perspektiven som nämns ovan med tillhörande framgångsfaktorer och styrmått. Dokumenterad risk- och väsentlighetsbedömning ligger till grund för planen.

Av regionala utvecklingsnämndens plan framgår att ett antal uppdrag har getts till regiondirektören för att återkomma med förslag, bland annat att påbörja dialogarbetet inför framtagande av kommande kulturplan för åren 2022-2024.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Bedömningen baseras på att RUN har upprättat och antagit en plan för sin verksamhet.

Granskningsiakttagelser

Verksamhetsplan och budget

2. Budget

a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?

Iakttagelser

I Strategisk plan 2020-2022 framgår ett uppdrag till all verksamhet att ha en ekonomi i balans år 2020. De ekonomiska förutsättningarna för regionen presenteras vidare i planen. Intäkterna ska prioriteras genom bland annat fler arbetade timmar i länet och riket och en positiv befolkningsutveckling. Fokus ska vara att arbeta med effektiviseringar i all verksamhet för att minska kostnaderna och öka kvalitén.

I finansplan 2020-2022 presenteras regionens ekonomiska uppdrag, ekonomi i balans och regionens finansiella mål. De strategiska målen inom perspektivet ekonomi inkluderar bland annat målen *Ökade intäkter* samt *Effektivisera verksamheterna med en kostnadsminskning på tio procent*. Det sista innebär att kostnaderna de kommande tre åren ska minska med 10 procent jämfört med 2018. Ett omställningsarbete är påbörjat för att regionen ska nå en kostnadsminskning på 700 mnkr till år 2025. Behov av minskade kostnader för ekonomi i balans samt positivt resultatmål om en procent krävs med 821 mnkr till och med 2022 och ytterligare 299 mnkr till och med 2025.

Regionfullmäktige har i Finansplan 2020-2022 gett RUN ett utrymme på 311,6 mnkr, vilket inkluderar en ramminskning med totalt 8,2 mnkr.

I Regionala utvecklingsnämndens plan 2020-2022 framgår budget samt fördelning för verksamheterna kultur, infrastruktur och näringslivsutveckling. Av planen framgår också uppdraget om att effektivisera verksamheten för att minska kostnaderna med tio procent kommande tre år, vilket innebär en kostnadsminskning med 30 miljoner för åren 2020-2022.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Bedömningen baseras på att regional utvecklingsnämnden har antagit en budget för året.

Granskningsiakttagelser

Verksamhetsmål

3. Mål

a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?

Iakttagelser

I Regionfullmäktiges strategiska plan 2020-2022 framgår, som tidigare beskrivits, strategiska mål inom fem olika perspektiv Samhälle, Medborgare, Verksamhet, Medarbetare och Ekonomi. Det finns fyra strategiska mål inom varje perspektiv, vilket gör att det totalt finns 16 strategiska mål för verksamheten, och ytterligare 4 för det ekonomiska perspektivet. Fullmäktige har också gjort ett urval om vilka nämnder som respektive mål berör.

I regional utvecklingsnämndens plan framgår totalt 7 strategiska mål inom tre av de övergripande perspektiven (exkl det ekonomiska perspektivet) som RUN ansvarar för antingen själva eller tillsammans med RS/PN. Medarbetarperspektivet inkluderar inte något ansvar för RUN, enligt den strategiska planen.

Till varje strategiskt mål kopplas framgångsfaktorer. Dessa beskriver de faktorer som RUN bedömer är viktiga att fokusera på för att uppnå de strategiska målen:

- Samhällsperspektivet
 - Exempel på strategiskt mål: Ett brett, starkt näringsliv och civilsamhälle
- Medborgarperspektivet
 - Exempel på strategiskt mål: Ett rikt och brett kulturliv
- Verksamhetsperspektivet
 - Exempel på strategiskt mål: En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet

Bedömning

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt. Bedömningen baseras på att regionala utvecklingsnämnden har upprättat mål för nämndens samlade verksamheter i enlighet med fullmäktiges direktiv.

Granskningsiakttagelser

Ekonomiska mål och mätbara mål

3. Mål

b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?

Iakttagelser

Regionala utvecklingsnämnden har antagit en budget, vilket är att betrakta som ett ekonomiskt mätbart mål. Utöver budget framgår fyra mål utifrån det ekonomiska perspektivet i fullmäktiges strategiska plan 2020-2022. Dessa strategiska mål framgår också av RUN:s plan: God ekonomisk hushållning, Ökade intäkter, Effektiv verksamhet i paritet med rikssnittet i verksamheterna samt Effektivisera verksamheterna med en kostnadsminskning på 10 procent.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Bedömningen baseras på att regionala utvecklingsnämnden har upprättat ekonomiska mål för nämndens verksamheter i enlighet med fullmäktiges direktiv.

c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?

Iakttagelser

Enligt regionala utvecklingsnämndens plan 2020-2022 används framgångsfaktorer och styrmått för bedömning av måluppfyllelse av de strategiska målen. Ett exempel på framgångsfaktor och styrmått framgår nedanför:

Perspektiv	Strategiskt mål	Framgångsfaktor	Styrmått
Samhällsperspektivet	Ett brett, starkt näringsliv och civilsamhälle	Stärka miljöer för innovationer och entreprenörskap	Utveckla samordning med näringslivskontor, antal företag som får stöd i jämställdhetsintegrering (mål 2020 om att öka)

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Bedömningen baseras på att det finns mätbara indikatorer kopplade till målen.

Granskningsiakttagelser

Rapportering och åtgärder

4. Rapportering och åtgärder

a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?

Iakttagelser

I *Reglemente för regionala utvecklingsnämnden*, 2018-11-21, framgår att nämnden ska ha uppsikt över regional verksamhet som bedrivs i region- och kommunägda företag, stiftelser och kommunalförbund. I underlaget *Regionala utvecklingsnämndens delegationsordning*, framgår att beslut som fattas med stöd av delegering, t ex beslut om ekonomisk stöd, ska dokumenteras och anmälas (återrapporteras) till nämnden så snart det är möjligt. *Plan för uppföljning av regionala utvecklingsnämndens plan*, 2020-02-25, finns upprättad som reglerar bl a formerna för delårsrapporterna.

Av intervjuer/hearing framgår att det är svårt att få en helhetsbild av uppföljning och rapportering. Den rapportering som kommer till nämnden, både för verksamhet och ekonomi, i form av RD:s rapporter och ekonomisk uppföljning uppges dock fungera väl. Vissa ledamöter menar att nämnden önskar mer rapportering av genomförda projekt där regionen gett ekonomiskt stöd.

Flera upplever också att underlag till nämndens sammanträden inte alltid är tillräckligt genomarbetade samt ibland kommer sent till nämnden från verksamheten, vilket gör att det kan vara svårt att ta till sig informationen i tid.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Bedömningen baseras på att det finns en instruktion för verksamhetens rapportering till nämnden.

b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?

Iakttagelser

Rapporteringen vid delårsrapport per april & augusti innehåller måluppfyllelse av de strategiska målen samt nämnden ekonomiska resultat under perioden (jan-apr, jan-aug).

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Bedömningen baseras på att måluppfyllelse/resultat följs upp vid delår- och årsrapporter.

Granskningsiakttagelser

Rapportering och åtgärder

4. Rapportering och åtgärder

c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?

Iakttagelser

Av årsredovisningen framgår att de 7 målen för verksamheten delvis uppnås under året. Från protokollsgranskning framkommer att nämnden godkänt vidtagna och pågående åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning. Avsaknad av internkontrollplan noterades föregående år, men har upprättats av nämnden för år 2020. Nämnden har även följt upp hur pandemin har påverkat verksamheten samt fattat beslut i syfte att minska effekterna av pandemin.

Nämnden har följt upp måluppfyllelse vid exempelvis delårsrapport i juni och oktober 2020. Av delårsrapporterna framgår att verksamhetsmålen delvis kommer att nås. Utifrån rapporteringen saknas det beslut om åtgärder för att nå målen för verksamheten.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att vi kan se att nämnden fattar beslut för verksamheten, men vi kan inte se att nämnden fattat tydliga beslut utifrån måluppfyllelsen i t ex delårsrapporter.

d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?

Iakttagelser

Av årsredovisningen framgår att målen för ekonomin delvis uppnås under året. Nämnden har följt upp den ekonomiska måluppfyllelsen i bland annat RD:s rapporter, återrapporering av villkorsbeslut samt delårs- och årsrapporter. Vi kan inte av protokollen se att nämnden vidtagit tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin. Vi noterar att nämnden 2020-09-08 föreslog regionstyrelsen att rekommendera regionfullmäktige att fatta beslut hänförligt till kollektivtrafiken för år 2019.

Av delårsrapporterna framgår att de ekonomiska målen delvis kommer att nås. Utifrån den rapporteringen saknas det beslut om åtgärder för att nå målen för ekonomin.

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att vi inte kan verifiera att nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå måluppfyllelse för de ekonomiska målen.

Granskningsiakttagelser

Måluppfyllelse

5. Måluppfyllelse

5 a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?

Iakttagelser

Av årsredovisningen framgår att samtliga 7 mål för verksamheten delvis uppnås. Av intervjuer/hearing framgår att måluppfyllelsen på grund av pandemin fått stå tillbaka, men också att verksamhetens omstrukturering har haft inverkan på måluppfyllelsen. Kulturen, näringslivet och kollektivtrafiken har påverkats i stor utsträckning. Utifrån förutsättningarna uppges måluppfyllelsen ha varit god, och verksamheten har varit snabb på att ställa om exempelvis rörande kultur- och näringslivsstöd.

Bedömning

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på att nämnden enligt årsredovisningen delvis når målen för verksamheten.

Granskningsiakttagelser

Måluppfyllelse

5. Måluppfyllelse

5 b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?

Iakttagelser

Enligt årsredovisningen har regionen som helhet ett positivt resultat för året. Detta beror, enligt årsredovisningen, på att den påbörjade omställningen har börjat ge effekt samt pandemins påverkan på verksamhet och ekonomi. Den långsiktiga planen för att balansera kostnader och intäkter innebär att regionen behöver fullfölja den påbörjade omställningen (700 mnkr) av verksamheten.

Enligt årsredovisningen framgår att RUN har en negativ avvikelse mot budget på -7 mnkr som huvudsakligen består av regionens andel av Länstrafikens preliminära underskott med 18 mnkr avseende stomlinjerna. Kulturinstitutionernas inställda turnéer och stängda verksamheter till följd av coronapandemin och färre anställda, till följd av anställningsstoppet, ger ett överskott på 10 mnkr.

För de fyra strategiska målen görs följande bedömning i årsredovisningen:

- god ekonomisk hushållning (uppfyllt)
- ökade intäkter (delvis uppfyllt)
- effektivt verksamhet minst i paritet med rikssnittet i våra verksamheter (delvis uppfyllt)
- effektivisera verksamheterna med en kostnadsminskning på 10% (delvis uppfyllt)

Enligt intervjuer/hearing uppfattas det ekonomiska resultatet som positivt, förutom kostnaderna för Länstrafiken som nämnden uppges inte kunna styra över. Vi noterar att RUN har vidtagit åtgärder i syfte att åstadkomma förändringar inom kollektivtrafiken på längre sikt.

Pandemin uppges inte ha påverkat nämndens ekonomi totalt sett desto mer då en omfördelning har skett inom nämndens verksamheter, t ex stöd till näringslivet.

Bedömning

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att nämnden har en negativ budgetavvikelse vilken härrör till kollektivtrafikmyndighetens underskott. Tre av fyra ekonomiska mål uppnås endast delvis.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

6. Riskanalys

a) Har riskanalys utförts i enlighet med direktiv?

Iakttagelser

Från *Regel för intern kontroll*, 2018-08-21, framgår att regionens arbete med intern kontroll stödjer sig på COSO-modellen som ramverk för intern styrning och kontroll.

Den regionövergripande internkontrollplanen ska innehålla kontrollmoment inom områdena:

1. Strategiska mål
2. Lagar, riktlinjer, rapportering och verkställighet

Av regel för intern kontroll framgår att i samband med att regionstyrelsens plan tas fram ska det göras en bedömning av hur stor risken är att målen inte uppnås. För området Lagar, riktlinjer, rapportering och verkställighet ska en riskinventering och riskbedömning göras i regiondirektörens stab. Det framgår dock inte vad som gäller för nämndernas arbete med riskanalys.

Vi kan se att styrelsen reviderat styrdokumentet *Regel för intern kontroll*, 2020-11-11. Från 2021 bestäms att riskanalyser ska genomföras inom områdena: Strategiska mål samt Lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar, rutiner, rapportering, verkställighet och etik. Det framgår också att nämnderna ska upprätta årliga internkontrollplaner som utgör sammanställningar av de områden som utifrån riskanalyser har bedömts ska kontrolleras eller följas upp under det kommande året. Riskanalysen ska utföras enligt en gemensam modell som beskrivs i underlaget.

Även om det för år 2020 saknas direktiv för hur nämnderna ska arbeta med riskanalys framgår att regionala utvecklingsnämnden har beslutat om en *internkontrollplan 2020*, där det framgår att riskbedömning skett enligt direktiv, samt att riskbedömning av de strategiska målen har gjorts i *Regionala utvecklingsnämndens plan 2020-2022*.

Bedömning

Kontrollmålet kan inte bedömas. Bedömningen baseras på att det saknas direktiv för nämnden. Vi noterar att nämnden genomfört en riskanalys, trots att det saknas direktiv för nämnden.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

6. Riskanalys

b) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?

Iakttagelser

Från *Regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan 2020*, 2020-06-02, beskrivs att riskbedömning utförts av de strategiska målen, samt att nämnden tidigare år inte sammanställt några kontrollområden utan ingått i den regionövergripande internkontrollplanen. Av *Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020-2022* framgår också en riskbedömning av de strategiska målen.

Av internkontrollplanen framgår vidare att riskbedömning inom området Lagar, riktlinjer, rapportering, verkställighet och etik har skett i maj 2020 i samband med att internkontrollplan antagits. Av *Regional utvecklingsnämndens internkontrollplan 2020* framgår också att riskinventering och riskbedömning inom området lagar, riktlinjer, rapportering och verkställighet har gjorts i ledningsgruppen för avdelningen för regional utveckling.

Bedömning

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt. Riskbedömning framgår för de strategiska målen. Vi har tagit del av riskanalys för de strategiska målen samt området Lagar, riktlinjer, rapportering, verkställighet och etik.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

7. Plan för intern kontroll

a) Har plan upprättats i enlighet med direktiv?

Iakttagelser

Enligt *Regler för intern kontroll, 2018-08-21*, ska kontrollmoment väljas ut till internkontrollplanen utifrån riskbedömningen. Det framgår inte vad som gäller för nämndernas arbete med internkontrollplan.

Enligt *Regel för intern kontroll, 2020-11-11*, som gäller från år 2021, är regionstyrelsens och nämndernas internkontrollplaner sammanställningar av de områden som utifrån riskanalys har bedömts ska kontrolleras eller följas upp under det kommande året inom styrelsens/nämndens ansvarsområde. Internkontrollplanen ska antas senast under december månad vid sammanträde i regionstyrelsen och av respektive nämnd. Nämndernas internkontrollplaner ska rapporteras till styrelsen i särskilt ärende.

Från *Regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan 2020, 2020-06-02*, framgår att nämnden antagit en plan. Det framgår att nämnden tidigare år inte sammanställt några kontrollområden utan ingått i den regionövergripande internkontrollplanen.

Bedömning

Kontrollmålet kan inte bedömas. Bedömningen baseras på att det saknas direktiv för nämnden. Vi noterar att plan finns upprättad utifrån en riskbedömning.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll

7. Plan för intern kontroll

b) Har nämnden antagit plan för innevarande år?

Iakttagelser

Internkontrollplan för år 2020 antogs av nämnden 2020-06-02. Det framgår att nämndens verksamhet även ingår i styrelsens internkontrollplan för 2020.

Bedömning

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?

Iakttagelser

Av nämndens internkontrollplan framkommer kontrollmoment utifrån en riskbedömning inom området Lagar, riktlinjer, rapportering och verkställighet. Av bilagan framgår riskinventering av området, dock saknas riskmatris. Av planen framgår vidare att RUN också omfattas av regionstyrelsen internkontrollområden 2020 vad gäller; följsamhet till lönesamråd, mutor och korruption samt attest av personliga kostnader.

Nämndens internkontrollplan innehåller ett riskområde (rapportering projekt) inom området Lagar, riktlinjer, rapportering, verkställighet och etik. Vi kan inte verifiera att nämnden har riskbedömt samtliga av sina verksamhetsområden.

Enligt intervjuer/hearing framgår att det efterfrågas utbildning inom området intern kontroll. Det framgår av vissa att planen för intern kontroll borde involvera fler personer, samt behov av att utveckla planen och löpande analysera risker.

Bedömning

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på att det saknas kontrollmoment för de strategiska målen.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering till nämnden?

Iakttagelser

I regionstyrelsens underlag *Regionstyrelsens ledning styrning och uppföljning* (datum saknas) framgår att styrelsen ansvarar för att det finns gemensam struktur, system och processer för arbetet med den interna kontrollen. Nämnderna är skyldiga att årligen rapportera till styrelsen de fel och brister som framkommit i samband med uppföljning av nämndens internkontrollplan samt att rapportera om de åtgärder som vidtagits.

Från *Regler för intern kontroll, 2018-08-21*, framgår inte direktiv för nämndernas rapportering av deras arbetet med intern kontroll, eller hur dessa ska arbeta med intern kontroll. Däremot framkommer det att regiondirektören, senast i slutet av mars, ska redogöra till styrelsen för resultaten av föregående års internkontrollmoment. Av de nya *Regler för internkontroll, 2020-11-11*, framgår att nämnderna ska rapportera sitt internkontrollarbete årligen. Av *regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan 2020* framgår att kontrollen i planen kommer att utföras under 2020 och resultatet återrapporteras till regionala utvecklingsnämnden i februari 2021.

Av intervjuer/hearing framgår att det efterfrågas mer information om internkontroll till nämnden, samt utbildning och t ex lathundar för att bättre kunna arbeta med området. Det uppges saknas en systematiskt/fortlöpande process för att se till att nämndens ledamöter har tillräcklig kunskap om internkontrollområdet. Flera menar att området är viktigt och behöver prioriteras.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt. Bedömningen baseras på att det i internkontrollplanen framgår direktiv för rapportering av internkontroll till nämnden.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

b) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv? Iakttagelser

Av regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan 2020 framgår att kontrollen i planen kommer att utföras under 2020 och resultatet återrapporteras till regionala utvecklingsnämnden i februari 2021. Av protokoll från 2021-01-26 samt 2021-02-23 framgår inte att uppföljning av nämndens internkontrollplan har skett.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som ej uppfyllt. Bedömningen baseras på att det av protokoll inte framgår att rapportering skett enligt direktiv.

c) Fokuserar rapportering på resultat och analys?

Iakttagelser/bedömning

Då uppföljning inte är genomförd enligt direktiv kan frågan inte bedömas.

d) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?

Iakttagelser/bedömning

Då uppföljning inte är genomförd enligt direktiv kan frågan inte bedömas.

Granskningsiakttagelser

Intern kontroll forts.

8. Rapportering

e) Sker rapportering till fullmäktige i enlighet med fullmäktiges direktiv?

Iakttagelser

I *Reglemente för regionstyrelsen*, 2019-03-19, framgår att regionstyrelsen två gånger per år ska redovisa hur de har fullgjort sitt uppdrag utifrån reglemente och finansbemyndigande. I styrelsens reglemente framgår under 3 § 10 p att styrelsen ansvarar för att se till att det finns en god intern kontroll och i ansvaret ligger att utforma regionövergripande regler och se till att gemensam planering sker. I 8 § 3 p framgår att styrelsen ska följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna. Däremot saknas det specifika direktiv för hur och när intern kontroll ska rapporteras till fullmäktige från nämnderna.

Bedömning

Kan ej bedömas då direktiv för rapportering av intern kontroll till fullmäktige saknas.

Övriga iakttagelser

Mötesunderlag och tjänstemannastöd

Underlag till möten upplevs av flera ledamöter ibland komma sent, vara väldigt omfattande och ibland svåra att sätta sig in i, särskilt som ersättare i nämnden. Dock uppges underlagen generellt blivit bättre sedan nämnden startades upp. Det upplevs finnas en hårdare belastning på tjänstepersoner i och med vakanta tjänster, vilket upplevs bidra till att underlagen inte alltid kan skickas ut i god tid.

Det finns också ett önskemål om att få en bättre helhetsbild över alla finansieringsformerna och de projekt som pågår inom dessa, och vissa ledamöter vill gärna se en förbättrad dialog/debatt avseende vilka områden som ska prioriteras för projekt samt uppföljning av resultat.

Ansvarsfördelning och ägarstyrning

Ansvarsfördelningen mellan RS och RUN uppges ha blivit bättre, men det finns fortsatt en del som kan utvecklas. Det gäller bland annat att göra RUN mer "självständig" och tydliggöra att nämnden organisatoriskt ligger under RF, och inte under styrelsen vilket vissa uppfattar. Även tydliggörande av gränsdragningen i vissa uppdrag såsom ägarstyrning lyfts fram som ett utvecklingsområde. Det uppges av vissa ledamöter som otydligt för bolagen vilket organ de ska vända sig till.

Omorganisation

Det uppges inte ha skett någon genomgång kopplat till omorganisationen för nämnden, och vissa ledamöter menar att det har saknats insyn i processen. Processen upplevs av en del som sluten, och att nämnden inte har kunnat påverka utfallet. Flera lyfter också fram att omställningen har tagit för lång tid, och till viss del såklart påverkats av pandemin. Andra lyfter också fram omorganisationen som nödvändig, och att det finns flera områden som har förutsättningar att bli bättre.

Övriga iakttagelser

Covid-19

Pandemin har påverkat nämndens verksamheter och möjlighet till måluppfyllelse inom kultur, näringsliv och kollektivtrafik. Även om nämnden inte hanterar hälso- och sjukvårdsfrågor har det varit en stor påverkan på verksamheten, vilket krävt nya lösningar. Det uppges positivt att verksamheterna har kunnat ställa om snabbt genom exempelvis ändrat stöd till näringsliv och kultur, för att stötta drabbade branscher.

Det råder olika uppfattning om hur de digitala mötena har fungerat. Flera menar att det har varit positivt och exempelvis lett till mer effektiva möten och minskad restid. Andra pekar på att vissa blivit tystare istället och att man tappat den dialog som spontant uppstår vid fysiska möten. Samtidigt menar flera att pandemin drivit på utvecklingen av digitala verktyg, och att det framöver kommer att finnas bättre digitalt stöd och hjälp att få. Flera ledamöter lyfte också fram att utbildningar under covid-19 pandemin har fått stå tillbaka, och att det är något som flera efterfrågar inom bland annat intern kontroll.

Pandemin har också påverkat arbetet i nämnden genom exempelvis inställda temasammanträden, vilket påverkat möjligheten till t ex kunskapsfördjupning. Vissa menar också att pandemin påverkat förbättrings- och utvecklingsarbetet för nämndens verksamheter.

Framtidsläget

Det finns en fortsatt osäkerhet inför och under 2021 med omvärldsläget, och utifrån nämndens verksamhet vilka förutsättningar mindre bolag har för att kunna klara sig.

Sammanfattning

Kontrollområde/ tjänst		Revisionsfrågor										Sammantagen bedömning
Ändamåls- enlighet	Bas	5a										Nämnden kan delvis verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2020.
Ekonomiskt tillfreds- ställande	Bas	5b										Nämnden kan delvis verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020.
Intern kontroll	Bas	1a	2a	3a	3b	3c	4a	4b	4c	4d		Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2020.
	Tillägg	6a	6b	7a	7b	7c	8a	8b	8c	8d	8e	

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Att nämnden upprättar direktiv/instruktion för verksamhetens rapportering av arbetet med internkontroll till nämnden
- Att nämnden vid behov fattar beslut för att nå verksamhetsmässiga och ekonomiska mål
- Att internkontrollplanen inkluderar verksamhetens samtliga riskområden